

BIJLAGE 1 TERUGBLIK BEHEERSMAATREGELLEN JEUGD

Vorig jaar rond deze tijd is uw raad geïnformeerd over de *analyse kostenstijging jeugdzorg en beheersmaatregelen* (Bij20-251). Deze analyse is tot stand gekomen naar aanleiding van de totale overschrijding op jeugdzorg in Heerhugowaard over 2019, met een prognose voor overschrijding op begrotingsjaar 2020. In deze analyse zijn onder andere 19 nader uit te werken beheersmaatregelen toegelicht. Op 13 mei 2020 zijn wethouder Fintelman en Does hierover verder met u in gesprek gegaan tijdens een themabijeenkomst.

Het college heeft op 6 oktober 2020 een besluit genomen over het implementeren van de volgende beheersmaatregelen (BW20-0458):

- Verbeteren van de informatiepositie
- Verbeteren inzet individueel budgetplafond (IBP)
- Recht- en doelmatigheidsonderzoeken
- Handhaven administratieprotocol

Daarnaast heeft zij toen besloten over een voorlopige selectie voor implementatie onder voorbehoud van financiering vanuit de kaderbrief en begroting 2021:

- Werkgroep preventie
- Werkgroep begrenzing wettelijke taken
- Vervolg pilot 10 gezinnen
- Versterken van de eerstelijnszorg (huisartsen)

Met het vaststellen van de primaire begroting 2021 op 9 november 2020 zijn middelen beschikbaar gesteld voor *vervolg pilot 10 gezinnen* (€ 65.000) en voor *versterken van de eerstelijnszorg - huisartsen* (€ 260.000). Voor de twee werkgroepen preventie en begrenzing wettelijke taken zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld.

Op 11 november 2020 is de raad meegenomen in de huidige ontwikkelingen rondom de kostenstijging en -beheersing jeugd, zowel lokaal als elders in het land, evenals in de door het college geselecteerde beheersmaatregelen.

Op 15 december 2020 is het onderzoek '*Stelsel in groei. Een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg*' door Andersson Elffers Felix (AEF) gepubliceerd, in opdracht van het Rijk en de VNG. De centrale vraag in dit onderzoek is geweest welk budget structureel nodig is bij een doelmatige en doeltreffende uitvoering van de Jeugdwet, en welke maatregelen genomen kunnen worden om de kosten te verminderen.

Uit het onderzoek is een aantal nieuwe inzichten naar voren gekomen, die relevant is voor de beheersmaatregelen Jeugd en de gekozen strategische koers om de kosten voor de jeugdzorg te beheersen en te verminderen. Op basis van deze voortschrijdende inzichten zijn de beheersmaatregelen op enkele accenten bijgesteld. Hierbij informeren wij u over wat deze bijstelling inhoudt:

- *De volgende maatregelen zijn uit de beheersopgave Jeugd gehaald en geborgd binnen de organisatie:*
 - Werkgroep Preventie: uit het AEF-onderzoek is gebleken dat de inzet op preventie en vroegsignalering aantoonbaar leidt tot een kostenverhoging van het voorzieningsniveau. Dit niveau van voorzieningen is waardevol, omdat ze in veel gevallen leiden tot een verhoging van de kwaliteit van leven. Preventie kan, volgens het AEF-onderzoek, in de toekomst leiden tot besparingen binnen het sociaal domein.
 - Vervolgpilot 10 gezinnen: in de vervolgfase van de pilot 10 gezinnen wordt een multidisciplinaire gezinsgerichte aanpak en integrale werkwijze verder uitgewerkt.

Het organiseren van een integrale afweging of een maatwerkoplossing leidt tot betere samenwerking, maar deze aanpak is ook tijdsintensief en daarmee relatief duur.

- *De volgende drie thema's worden doorontwikkeld:*
 - Instroom voorkomen – door versterken aansluiting basisvoorzieningen
 - Doorstroom versnellen - door begeleiden naar juiste wet bij overgang 18-/18+
 - Uitstroom vergroten - door hier op te sturen op verantwoorde wijze
- *Meer investeren op de versterking van de eerstelijnszorg (huisartsen):*

Het opbouwen van de samenwerking met huisartsen vraagt veel tijd, capaciteit en een investering in kwaliteit, zowel vanuit beleid als uitvoering. We hebben gesprekken gevoerd met Vicino NHN en een afspraak met de huisartsen staat inmiddels gepland. Deze beheersmaatregel kan helpen bij het leren normaliseren, het optimaal inzetten van begeleiding vanuit de 1^e lijn en daarmee het voorkomen van verwijzingen naar de 2^e lijn.

Op 13 april 2021 is er een derde themabijeenkomst Jeugd georganiseerd voor uw raad. Tijdens deze avond is de raad betrokken bij de lokale ontwikkelingen o.a. omtrent de beheersmaatregelen. En het regionale programma jeugd is gepresenteerd en besproken.

BIJLAGE 2 VOORTGANG BEHEERSMAATREGELN JEUGD

In deze bijlage wordt de voortgang per beheersmaatregel toegelicht. Het betreft de volgende beheersmaatregelen:

1. Verbeteren van de informatiepositie
2. Verbeteren inzet IBP
3. Recht- en doelmatigheidsonderzoeken
4. Handhaven administratieprotocol
5. Werkgroep begrenzing wettelijke taken
6. Versterken van de eerstelijnszorg (huisartsen)
7. Drie doorontwikkelingen (instroom, doorstroom, uitstroom)

Over de twee maatregelen die zijn geborgd in de organisatie informeren we u alleen deze keer nog actief. Deze vallen inmiddels niet meer tot het kader van de beheersopgave Jeugd, maar zijn inmiddels vast onderdeel van de organisatie. Daarom laten we deze de volgende keer achterwege. Dit betreft:

8. Werkgroep preventie
9. Vervolgpilot 10 gezinnen

1. Verbeteren van de informatiepositie

We hebben de lokale dashboards verbeterd. Hiermee kunnen we onder andere data synchroniseren van Langedijk en Heerhugowaard. Met het dashboard beschikken we over continue en dus actuele gegevens en kunnen we trends vroegtijdig signaleren. Dit maakt het dashboard een beter sturingsinstrument. We verwachten de dashboards in het derde kwartaal van 2021 volledig geïmplementeerd te hebben en hebben daarmee een uniform dashboard over Jeugd en Wmo voor gemeente Dijk en Waard. In het dashboard komen o.a. de kosten, clientontwikkeling en -samenstelling terug. Volgende verbeterlagen, waaronder de vertaling van het geharmoniseerde dashboard naar sturingsinformatie voor de raad, worden geïmplementeerd vanaf de fusiedatum op 1 januari 2022.

Er wordt ook een dashboard ontwikkeld voor regio Alkmaar. Vanuit de verschillende datasets van regiogemeenten worden gegevens verzameld en verwerkt.

2. Verbeteren inzet Individueel Budget Plafond (IBP)

Dit betreft de bekostigingssystematiek voor het toekennen van (integraal) ambulante jeugdhulp in onze regio. We sturen meer op de werkwijzen van de jeugddeskundigen, op effectiviteit en efficiëntie en op complexe problematiek door middel van procesregie. We benadrukken hierbij vooral het contact met de cliënt over de ontvangen hulp. Hoe ervaart de cliënt de ondersteuning en in hoeverre gaat de aangevraagde verlengingshulp hem/haar verder brengen in het herstel? De effecten van de aangescherpte werkwijze meten we binnen dit regionale project. Per 2023 wordt ambulante jeugdhulp opnieuw ingekocht.

3. Recht- en doelmatigheidsonderzoeken

De beheersmaatregel recht- en doelmatigheidsonderzoeken wordt regionaal uitgevoerd als onderdeel van de regionale beheersingslijn. Dat onderdeel heet het uitvoeren van een bedrijfsvoeringstoets. Met een bedrijfsvoeringstoets wordt bedoeld een uitgebreid risicogestuurd onderzoek naar de kwaliteit van de bedrijfsvoering van een zorgaanbieder. Hiermee wordt primair inzicht verkregen in de effectiviteit en rechtmatigheid van de ingezette zorg van de onderzochte zorgaanbieder. Daarnaast levert de methode inzichten en handvatten op voor de samenwerking met en toezicht op de zorgaanbieders in de regio voor de toekomst. De onderzoeken worden in samenwerking met de zorgaanbieders uitgevoerd en zijn gericht op het vinden van verbeteringen, zowel voor de zorgaanbieder als voor de gemeenten.

Het uitvoeren van de bedrijfsvoeringstoets wordt belegd bij een externe partij. Deze insteek is gekozen vanwege het belang van deze resultaten voor de infrastructuur rondom de nieuwe inkoop van jeugdzorg vanaf 2023. Volgens de planning start het onderzoek in Q3 2021. De eerste resultaten worden verwacht in 2022.

4. Handhaven administratieprotocol

Het aangescherpte administratieprotocol is toegelicht en bekend gemaakt onder de medewerkers in de backoffice van het sociaal domein. Met opvolging van het protocol, worden zorgaanbieders gehouden aan afspraken over tijdige en juiste declaraties en worden indicaties nauwgezet gevolgd.

5. Werkgroep begrenzing wettelijke taken

Voor dit traject is met de raad een eerste start gemaakt op 19 januari 2021 tijdens de *themabijeenkomst begrenzing wettelijke taken*, waar een aantal stellingen zijn besproken aangaande dit thema. Het raadsbesluit voor de secundaire begroting op 20 april 2021 luidde vervolgens om het *beleid sociaal domein verder aan te scherpen* en om hiermee 5% kostenreductie op te nemen op de totale Wmo-kosten. Dit heeft geleid tot de interne en integrale opdracht voor het gehele sociaal domein om met een advies te komen van bezuinigingsmogelijkheden. Er zijn veel ideeën afgewogen en op basis van deze afweging is een aantal kansrijke ideeën geselecteerd voor verdere uitwerking. De werkgroep bevindt zich momenteel in de uitwerkingsfase. Zij verwacht in Q3 2021 hierop een advies uit te kunnen brengen.

6. Versterken van de eerstelijnszorg (huisartsen)

In oktober 2020 heeft het college voorlopig besloten tot het implementeren van de beheersmaatregel *versterken van de eerstelijnszorg (huisartsen)*, onder voorbehoud van financiering. De raad heeft deze middelen vervolgens met de primaire begroting op 9 november 2020 beschikbaar gesteld, waarmee de beheersmaatregel definitief is geworden.

Het doel van de beheersmaatregel is om meer grip te creëren op het aantal en op de kwaliteit van de verwijzingen naar de 2e lijn, door de huisarts. Er worden gesprekken gevoerd met betrokken partijen over de wijze waarop de eerstelijnszorg het beste kan worden versterkt. Nagenoeg alle huisartsen van Heerhugowaard kunnen beschikken over ondersteuning door een POH GGZ Kind & Jeugd, ingezet door Vicino NHN. Hun trajecten voor enkelvoudige en lichte problematiek worden gefinancierd door de zorgverzekeraar. Deze inzet draagt bij aan bovengenoemde doelstellingen.

De vervolgstap is dat het college op dit moment de meest optimale inzet van de middelen onderzoekt. Op basis van de keuzes die het college hierin maakt, kan een realistische inschatting worden gemaakt van zowel het inhoudelijke als financiële effect.

7. Drie doorontwikkelingen (instroom, doorstroom, uitstroom)

De uitkomsten van het AEF-onderzoek hebben geleid tot een bijstelling van de beheersmaatregelen Jeugd. Hier zijn de volgende drie thema's voor doorontwikkeling aan toegevoegd:

1. Instroom jeugdhulp voorkomen, door versterken aansluiting basisvoorzieningen;
2. Doorstroom jeugdhulp versnellen, door begeleiden naar juiste wet bij overgang 18-/18+;
3. Uitstroom jeugdhulp vergroten, door hier op te sturen op verantwoorde wijze.

De drie thema's worden eerst verkend met als doel om inzicht te krijgen in de huidige situatie (kwantitatief en kwalitatief) per thema, waarbij de (financiële) kansen en belemmeringen ten aanzien van instroom, doorstroom en uitstroom in beeld worden gebracht. De verkenningen worden op dit moment uitgevoerd. Alle drie de verkenningen hebben een grote relatie met regionale verbeter- of samenwerkingsafspraken. De eerste verkenning wordt naar verwachting nog voor de zomer van 2021 opgeleverd. Verkenning twee en drie volgen volgens planning in Q3 2021.

8. Werkgroep preventie

De werkgroep preventie richt zich op de opgave om de inzet op preventie beter te borgen binnen de organisatie. Preventie binnen het sociaal domein gaat over het voorkomen van problemen, het voorkomen dat problemen escaleren en het voorkomen dat er bij problemen onnodige schade ontstaat. Preventie staat al lang op de agenda en er gebeurt in Heerhugowaard en Langedijk veel

op dit vlak. Wel is er nog een slag te slaan in het voorkomen van instroom naar tweedelijnszorg. Een ambtelijk kernteam preventie heeft het Vliegwielt Preventie ontwikkeld. Hierin worden vijf uitgangspunten voor preventief werken benoemd. Aan de hand van deze vijf uitgangspunten wordt de opgave vormgegeven. Daarbij is aandacht voor het verwerken van de uitgangspunten in beleid, (subsidie)afspraken met onze partners en in de praktijk van onze eigen uitvoerders.

Meer preventief denken en werken realiseren we niet van de ene op de andere dag. Aan de hand van het Vliegwiel zorgt het kernteam er voor dat preventie stevig op de agenda komt en daar de komende tijd ook op blijft.

9. Vervolgpilot 10 gezinnen

De vervolgpilot 10 gezinnen betreft een integrale aanpak en regie op de uitvoering van 10 gezinnen met complexe problematiek op meerdere levensgebieden, waarbij sprake is van zorgstapeling en hoge (maatschappelijke) kosten. Het doel van deze methode is het creëren van een totaalbeeld en samenhangende aanpak en procesregie, opdat de benodigde hulp zo effectief mogelijk kan worden ingezet.

Op dit moment wordt gekeken naar het juiste moment voor het starten van de vervolgpilot 10 gezinnen. De Coronamaatregelen hebben hierin een remmend effect gehad. Ook binnen de juridische kaders van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt nog gezocht naar mogelijkheden om informatie te kunnen delen. Voorbereidend op de start van de vervolgpilot zijn inmiddels gesprekken gevoerd met verschillende betrokken partijen, zoals IPW en Haltewerk. De verwachting is dat de vervolgpilot start per Q3 2021.